

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Ústí nad Labem, Anežky České 702/17, příspěvková organizace

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2887

Název projektu: „Učíme lépe a moderněji“

OP VK 1.4

Výukový materiál

Název DUMu: VY_52_INOVACE_07_14_OD TOTALITY K DEMOKRACII

Číslo skupiny: 3

Autor: Mgr. Kateřina Suchá

Vzdělávací oblast/Předmět/Téma: ČLOVĚK A JEHO SVĚT/ VLASTIVĚDA/ OD TOTALITY K DEMOKRACII

Druh učebního materiálu: PREZENTACE

Metodický list: ne

Anotace: Žáci se prostřednictvím prezentace seznamují s obdobím komunistické vlády (50. léta až listopadový převrat 1989), dále pak se společenskými změnami po roce 1989. Prezentace zároveň slouží jako podklad pro zápis nové látky do sešitu. Materiál je vytvořen v prezentačním programu Power Point. Je doplněna animačními přechody. Materiál je určen k práci na počítači a interaktivní tabuli. Nutno zapnout internet.

Ověřeno ve třídě: V. C

Datum ověření: 14. 1. 2013

Prohlášení: Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla. Prohlašuji dále, že výše uvedený materiál jsem ověřil(a) ve výuce a provedl(a) o tom zápis do TK.

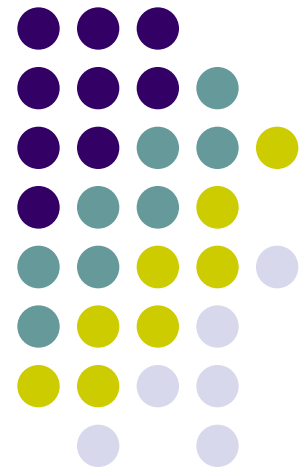
Dávám souhlas, aby moje dílo bylo dáno k dispozici veřejnosti k účelům volného užití (§30 odst. 1 zákona 121/2000 Sb.), tj. že k uvedeným účelům může být kýmkoliv zveřejňováno, používáno, upravováno a uchováváno.

Datum: 14.1. 2013

Podpis:

OD TOTALITY K DEMOKRACII

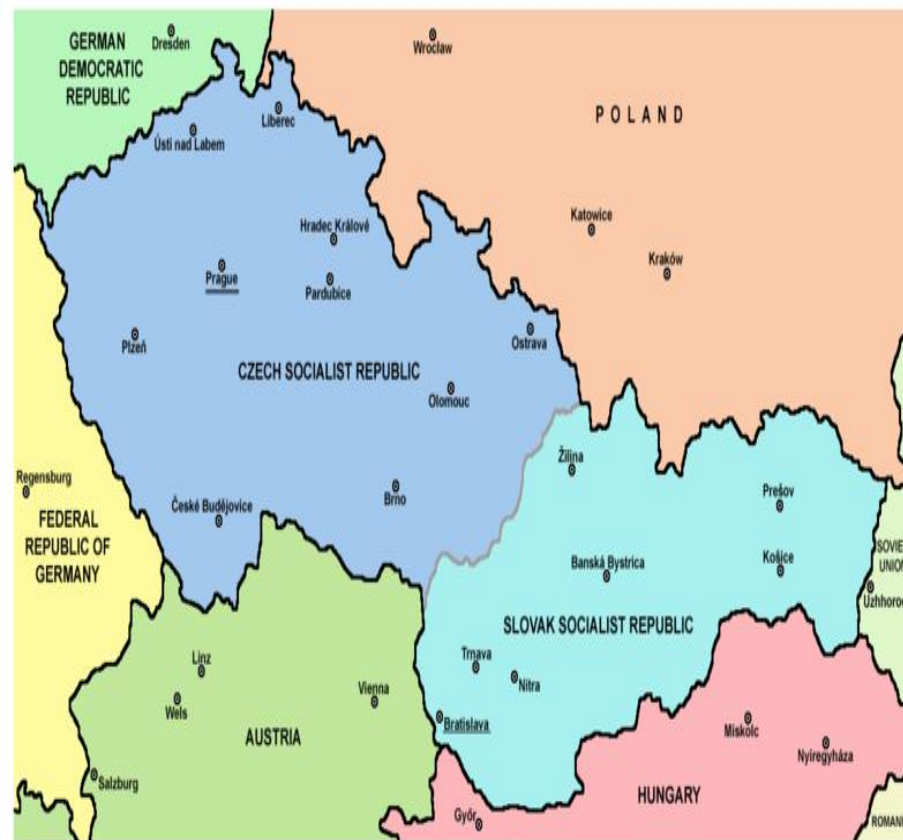
Komunistická vláda

- První roky po nástupu komunistické strany označujeme jako **období brutálního teroru** - tomu, kdo veřejně nesouhlasil s komunistickou vládou hrozilo zatčení, věznění, docházelo i k popravám nevinných lidí.
- Byly zřizovány **tábory nucených prací**.
- Obrovské množství lidí **emigrovalo** - prchalo do západních zemí.
- Po únoru 1948 byla zahájena **přeměna hospodářství** - po znárodnění podniků a továren, proběhla likvidace soukromých firem řemeslníků, obchodníků a živnostníků. Rolníci byli násilím donuceni ke společnému hospodaření v **jednotných zemědělských družstvech**.
- Hospodářství bylo řízeno **pětiletými plány** - dle sovětského vzoru se v Československu „budoval socialismus“.

60. léta - cenzura

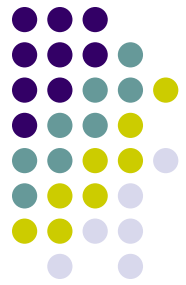
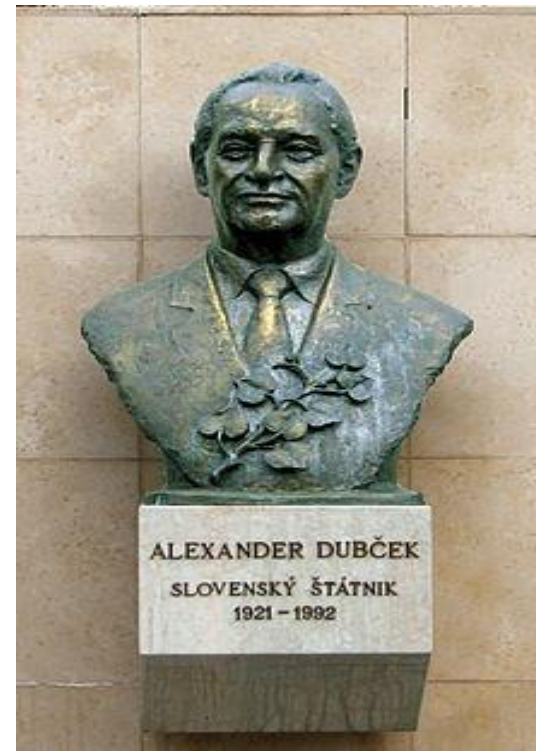
- Roku 1960 byl změněn název státu - **Československá socialistická republika (CSSR)**
- Nebylo možné říkat své názory na veřejnosti.
- Vše bylo podřízeno „**sovětskému vzoru.**“
- Knihy, noviny, časopisy, film, divadlo, rozhlas, televize - vše bylo **cenzurováno.**
- Byly zrušeny **mládežnické organizace Sokola a skautské oddíly**, místo nich začala fungovat jednotná organizace pro mládež (pionýři a svazáci).
- Vše co připomínalo demokratickou minulost muselo být zničeno - přepracovávaly se učebnice, zejména dějepisu, ve kterých se zdůrazňovaly dějiny komunistické strany.

∞ - Czechoslovakia in 1969-1990

Pražské jaro

- Leden 1968 - nové vedení komunistické strany v čele se slovenským politikem **Alexandrem Dubčekem** - budování „socialismu s lidskou tváří“
- Postupně začalo docházet k **uvolňování atmosféry**, lidé opět začali vyjadřovat své názory - nastalo období nových politických slibů, kterým lidé věřili a podporovali je.

Okupace Československa

- Vláda v Sovětském svazu se zalekla nového pojetí socialismu a spojila se s vládami v okolních státech, kde také vládli komunisté, výsledkem jejich jednání byla **okupace Československa**.
- **21. srpen 1968** - do Československa vtrhla vojska pěti států v čele se Sovětským svazem.
- Byla obnovena totalitní vláda v čele s prezidentem **Gustávem Husákem** - opět začalo docházet k pronásledování lidí, zejména těch, kteří nesouhlasili s komunistickým režimem a okupací.
- Symbolem odporu proti okupaci se stal student **Jan Palach**, který se v Praze upálil.
- **Sovětská vojska na našem území setrvala více jak dvacet let**

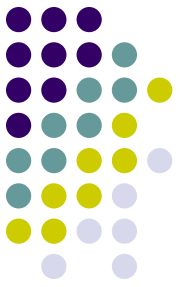

Propagace komunistické strany

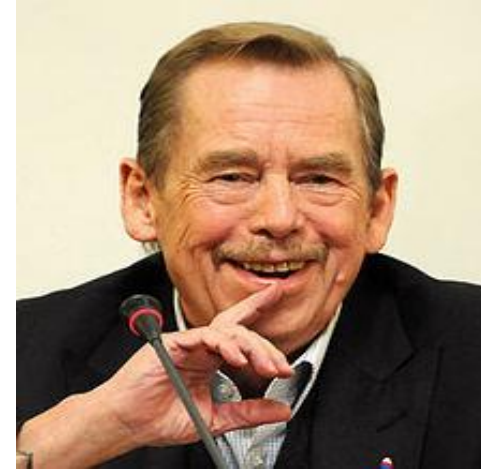
- Přehnaná snaha o vylepšení životní úrovně obyvatelstva.
- Komunisté nezvyšovaly se ceny základních potravin a paliv, zavedly mateřské příspěvky a zvýšily rodinné přídatky, probíhala výstavba panelových domů, začaly se budovat **jaderné elektrárny**.
- V Praze byla zahájena výstavba **metra**, z Prahy do Bratislavy vedla dálnice.
- Komunistickou stranu propagovali především umělci a sportovci - jednou za pět let se pořádaly velké sportovní slavnosti = **spartakiády**.

Pád komunistického režimu - sametová revoluce

- Komunistický režim byl stále více kritizován a problémy narůstaly.
- K vyvrcholení krize komunistického režimu došlo v listopadu 1989.
- **17. listopad 1989** Praha - došlo k policejnímu napadení pokojného průvodu studentů.

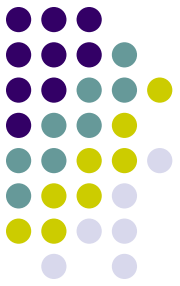
Václav Havel

Gustáv Husák odstoupil z funkce prezidenta, komunistická strana se zřekla své vedoucí pozice ve společnosti.

Novým prezidentem byl zvolen **Václav Havel** - vůdčí postava českých disidentů = kritiků komunistické vlády.

Milí spoluobčané, čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž: jak naše země vzkvétá, kolik dalších milionů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastni, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají. Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal. Naše země nevzkvétá. Velký tvůrčí a duchovní potenciál našich národů není smysluplně využit.

“

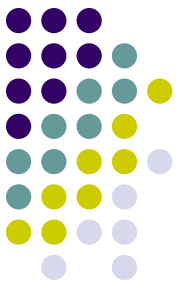
Následovaly další stávky -
k hercům a studentům se
postupně přidávali občané
po celé republice.

Byly zakládány nové
organizace - **Občanské
fórum**

Postupně došlo ke státnímu
převratu - bývá označován
jako „*sametová revoluce.*“

Společenské změny po roce 1989

- Vrátila se svoboda a demokracie.
- Občané mohou opět vyznávat jakékoliv náboženství, studovat, svobodně mluvit, psát i cestovat do zahraničí.
- Rolníkům byla vrácena půda.
- Rozvoj podnikání - obchody, živnosti.
- Vznik církevních i soukromých škol.
- Vznik nových politických stran a spolků - svobodné volby.
- Sovětská okupační vojska opustila naši zemi.

- 1. leden 1993 - rozpad společného státu Čechů a Slováků - dva samostatné státy **Česká republika** a **Slovenská republika**.
- 1999 - vstup České republiky do vojenského společenství **NATO**.
- 2004 - vstup České republiky do **Evropské unie**.
- Od r. 2003 prezidentem České republiky **Václav Klaus**
- Současné problémy a potíže - rozkrádání státního majetku, nedostatečné hospodářské výsledky, nárůst nezaměstnanosti, kriminality.

Dějiny udatného národa českého

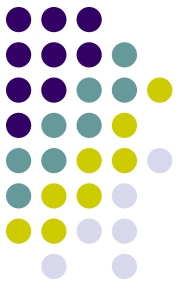

- 104. 50. léta II
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230104/video/#pageContent>
- 105. Ostrůvky normálnosti
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230105/video/#pageContent>
- 106. 60. léta
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230106/video/#pageContent>
- 107. Pražské jaro
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230107/video/#pageContent>
- 108. Normalizace
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230108/video/#pageContent>
- 109 Disident, charta, 80. léta
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230109/video/#pageContent>
- 110 Sametová revoluce
<http://dejiny.ceskatelevize.cz/211543116230110/video/#pageContent>

Citace:

- Snímek č. 1 - Státní znak ČSSR - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1. 2013]. Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7b/Czechoslovakia_COA_1961-1989.svg/85px-Czechoslovakia_COA_1961-1989.svg.png
- Snímek č. 2 - Mapa ČSSR - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12. 1. 2013]. Dostupné z www: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c1/Czechoslovakia.png/250px-Czechoslovakia.png>
- Snímek č. 3,4 – A. Dubček - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1. 2013]. Dostupné z www: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2e/Dubcek.jpg/230px-Dubcek.jpg>,
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bf/Teodor_Banik_busta_Alexandra_Dubceka.jpg/220px-Teodor_Banik_busta_Alexandra_Dubceka.jpg
- Snímek č. 5,6 – G. Husák - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Husak.jpg>,
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/ec/Bundesarchiv_Bild_183-1987-0529-043%2C_Berlin%2C_Rotes_Rathaus%2C_Gustav_Husak.jpg/220px-Bundesarchiv_Bild_183-1987-0529-043%2C_Berlin%2C_Rotes_Rathaus%2C_Gustav_Husak.jpg
- Snímek č. 7 – Obrněné obojživelné vozidlo sovětské armády - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bc/BTR-60PB_DA-ST-89-06597.jpg/254px-BTR-60PB_DA-ST-89-06597.jpg
- Snímek č. 8, 9 – Jan Palach + památník - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1. 2013]. Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0c/Jan_Palach_foto_z_pr%C5%AFkazu.JPG,
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/1f/Denkmal_Jan_Palach%2C_Jan_Zajic%2C_Wenzelsplatz_vor_Nationalmuseum%2C_Prag.jpg/170px-Denkmal_Jan_Palach%2C_Jan_Zajic%2C_Wenzelsplatz_vor_Nationalmuseum%2C_Prag.jpg
- Snímek č. 10, 11 – Pražské metro + logo - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1..2013]. Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0e/Prag_Metro_Logo.svg/150px-Prag_Metro_Logo.svg.png,
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/66/Praha%2C_Malostransk%C3%A1%2C_vlak.jpg/220px-Praha%2C_Malostransk%C3%A1%2C_vlak.jpg

- Snímek č. 12 – Spartakiáda - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013].
Dostupné z www:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d0/Praha%2C_Strahovsk%C3%BD_stadion%2C_Spartaki%C3%A1da_1960_%28005%29.jpg/220px-Praha%2C_Strahovsk%C3%BD_stadion%2C_Spartaki%C3%A1da_1960_%28005%29.jpg
- Snímek č. 13 – Jaderná elektrárna - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www:
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d3/Nuclear.power.plant.Dukovany.jpg/250px-Nuclear.power.plant.Dukovany.jpg>
- Snímek č. 14, 15 – Václav Havel + podpis - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/11/V%C3%A1clav_Havel_cut_out.jpg/219px-V%C3%A1clav_Havel_cut_out.jpg,
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bc/Vaclav_Havel_Signature.svg/128px-Vaclav_Havel_Signature.svg.png
- Novoroční prezidentský projev 1. 1. 1990 - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www: http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Havel
- Snímek č. 16 – Listopad 1989 - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013].
Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/f8/Prague_November89_-_Wenceslas_Square1.jpg/250px-Prague_November89_-_Wenceslas_Square1.jpg
- Snímek č. 17 – Vlajka NATO - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013].
Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/37/Flag_of_NATO.svg/200px-Flag_of_NATO.svg.png
- Snímek č. 18 – EU - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013]. Dostupné z www: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b7/Flag_of_Europe.svg/110px-Flag_of_Europe.svg.png
- Snímek č. 19 – Václav Klaus - In wikipedia: the free encyklopeddia [online]. St.Petersburg (Florida): [cit.12.1.2013].
Dostupné z www:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a7/Vaclav_Klaus_headshot.jpg/169px-Vaclav_Klaus_headshot.jpg
- **ČAPKA, František. *Vlastivěda 5 Významné události nových českých dějin*. Brno: NOVÁ ŠKOLA, 2005, ISBN 80-7289-070-0.**
  - ✘ Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Suchá.